

AKO VYZERÁ TRH SO SMARTFÓNMÍ ?

Smartfóny sa za posledných pár rokov stávajú neodmysliteľnou súčasťou našich životov. Postupne sa rozširujú po celom svete rýchlim tempom a získavajú si nielen tie mladšie, ale aj staršie generácie. Za úspechom smartfónov stojí spojenie funkcionality počítačov a mobilných telefónov pri zachovaní si mobility a nízkej ceny. Jadrom smartfónov sú aplikácie, ktoré sú jednoducho a rýchlo dostupné a do smartfónov prinášajú funkcionality počítačov. Pozrieme sa teda na to, ako sa tento trh v nedávnej minulosti vyvíjal, čo stálo za nárastom jeho popularity ako aj na trh s aplikáciami.

Prvé smartfóny sa začali na trhu objavovať na prelome 20. a 21. storočia. Ich podiel však bol oproti klasickému mobilnému telefónu len zanedbateľný. Prevažne sa jednalo o smartfóny BlackBerry, Nokia (s operačným systémom Symbian) a Windows Mobile/Phone od Microsoftu. Skutočná popularita smartfónov však má korene až v rokoch 2007-2009, vznikom dvoch dodnes najpopulárnejších operačných systémov iOS (Apple) a Android (Google). Tie na trh priniesli kombináciu jednoduchého používania s funkcionalitou mobilných telefónov a aj počítačov cez obchod s aplikáciami.

Aj týmito dvoma operačnými systémami však trvalo kým na trhu dosiahli dominantné pozície. Apple

začal predávať prvé iPhone v roku 2007, pričom v tomto roku predal 3,3 milióna smartfónov. Na trhu tak nedosahoval ani 3%-ný podiel. V roku 2008 však svoje predaje zvýšil o takmer 4-násobok a dosiahol 8,2%-ný podiel. V roku 2009 zdvojnásobil iPhone svoje predaje a dosiahol tak 15%-ný podiel. V ďalších rokoch sa predaj iPhoneov stále zväčšoval, no ich podiel na trhu smartfónov ostal na úrovni okolo 15-18%. Dôvodom bol operačný systém Android, ktorý našiel svoje miesto v smartfónoch Samsung a postupne aj v iných značkách. Ten na trh prišiel v roku 2009, keď dosiahol predaje vo výške 6,8 milióna kusov. V roku 2010 však už predal 67 miliónov kusov a v roku 2011 sa s predajom takmer 220 miliónov stal líder na trhu so smar-

V tomto čísle:

Prehodnotenie dohody NAFTA môže poškodiť amerických farmárov

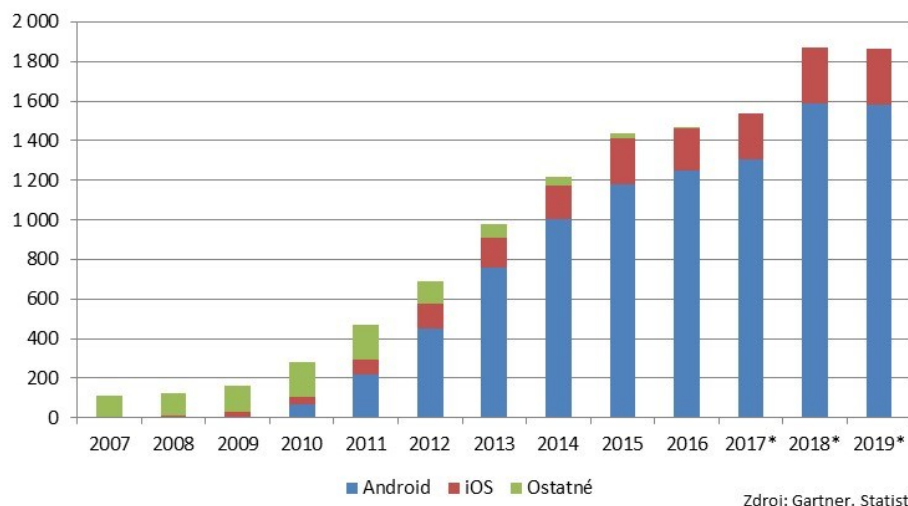
Slovenské potravinárstvo zaznamenalo mierny nárast tržieb za minulý rok

Inflácia v USA sa vrátila pod 2 %, FED zatiaľ oddialil ďalšie zvyšovanie úrokovej sadzby

Bankrotujúce menšie banky v Španielsku a Taliansku lacno získavajú veľkých hráčov na trhu

India môže mať problém s nedostatkom energie, tradičné uhoľné elektrárne má vo veľkom dopĺňať solárna energia

tfónami, kde zotrúva až dodnes. Zo zvyšných operačných systémov sa dlhšie držal jedine Windows Phone no aj ten v súčasnosti už zaniká. Android a iOS ovládli trh s viac než 99%-ným podielom. iOS je pritom využívaný jedine v produktoch spoločnosti Apple a preto sa dá povedať, že Android má na trhu operačných systémoch bezkonkurenčné postavenie. Dnes sa celkový počet aktívnych smartfónov odhaduje na zhruba 2,3 miliardy, z čoho 1,6 miliardy disponuje operačným systémom Android a 0,7 miliardy iOS.

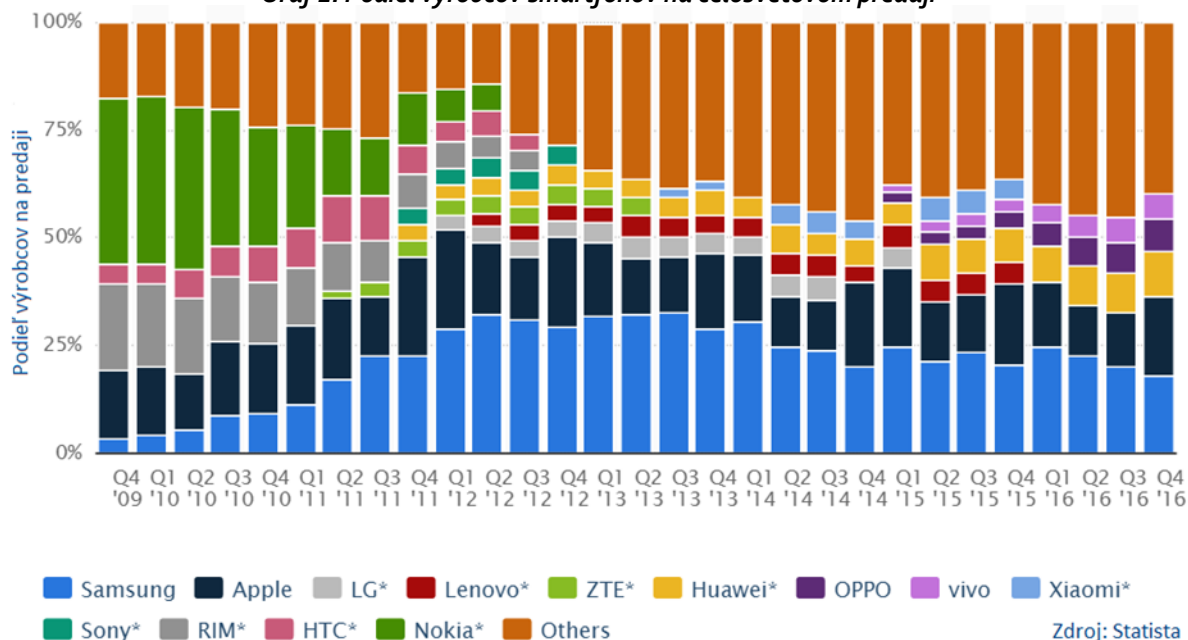
Graf 1: Celosvetový ročný predaj smartfónov v miliónoch kusov podľa operačných systémov

Trh so smartfónmi samozrejme nie je len o operačných systémoch ale aj o samotných zariadeniach, ktoré síce disponujú jedným z dvoch operačných systémov no líšia sa prevedením, veľkosťou, dizajnom a hardvérom. Ako sme už spomínali, prvé populárne značky smartfónov boli Nokia a BlackBerry (RIM). Postupne sa k nim pridali aj iPhone. S príchodom operačného systému Android však začala narastať popularita Samsungu a už v roku 2012 sa stal najpredávanejšou značkou smartfónov na svete. Nokiu a BlackBerry Android takpovediac vytlačil z trhu, keď mu operačné systémy týchto telefónov nedokázali konkurovať. Samsung dosiahol vrcholný trhovú podiel okolo 30% v rokoch 2012-2013, odvtedy však

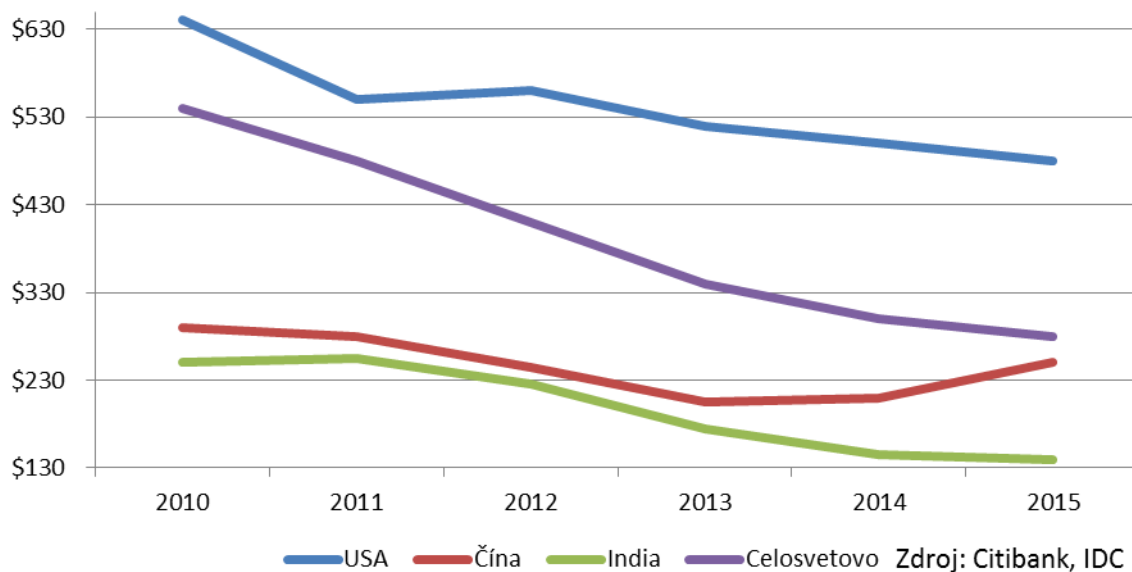
po súčasnosť trhovú podiel stráca. Problém nie je slabnúci predaj Samsungov, ten stále narastá. Problém je, že Samsung nedokázal preraziť na najväčšom vychádzajúcom trhu – v Číne.

Smartfóny síce naberajú popularitu a v súčasnosti sa stali pravdepodobne najpoužívaným technickým zariadením, no stále treba brať do ohľadu ich cenu. Tá v prípade iPhone a Samsungu dokázala apelovať plošne viac-menej len na americký, európsky a čiastočne ázijský trh. Na týchto trhoch si tieto dve značky vybudovali dominantné postavenia, no v omnoho väčších trhoch Číny a Indie (populačne) nedokázali vytvoriť modely s dostatočne atraktívnou cenou. Tu

však na trh prišli čínske značky ako Huawei, Xiaomi, Oppo alebo Vivo, ktoré vyrábajú podstatne lacnejšie smartfóny, všetky s operačným systémom Android. Príchodom lacnejších modelov sa smartfóny stali dostupné pre podstatne väčšiu časť obyvateľov rozvíjajúcich sa krajín. Napríklad zatiaľ čo v Spojených štátoch, kde trhu dominujú drahšie iPhone, je priemerná cena predaného smartfónu okolo 500 USD. V Číne, kde trhu dominujú najmä domáce značky, je priemerná cena okolo 250 USD (a to aj kvôli tomu, že v Číne u vyšších vrstiev veľkú popularitu majú iPhone a priemernú cenu tak ťahajú nahor).

Graf 2: Podiel výrobcov smartfónov na celosvetovom predaji

Graf 3: Približný vývoj priemernej ceny predaných smartfónov podľa oblasti

Najdôležitejším trhom pre smartfóny sa stala Čína, kde sa v roku 2016 predalo až 467,3 milióna kusov, t.j. 31,5% celosvetového predaja. Dominujú tu práve Čínske značky, ktovzré vyrábajú podstatne lacnejšie modely smartfónov s operačným systémom Android. Najväčší trhoví podiel na Čínskom trhu majú značky OPPO, Huawei, vivo, Apple a Xiaomi, ktoré tu spolu predali až 310 miliónov kusov. Ako luxusnejší model smartfónu má v Číne popularitu iPhone, ktorých sa tu v roku 2016 predalo 45 miliónov kusov. Čínsky trh predstavuje zhruba 20-30% celkového predaja iPhone.

Za popularitou smartfónov Samsung a takisto aj ostatných značiek, ktoré sa nielen na čínsky ale aj na

európsky a iné trhy predierajú čoraz viac stojí zo značnej časti operačný systém Android. Ten výrobcovia smartfónov do svojich zariadení inštalujú bezplatne (napríklad na rozdiel od Windows, kde si je potrebné zakúpiť jednu licenciu na jeden počítač). Napriek tomu je Android jednou z hlavných súčastí biznisu Googlu. Hlavným prínosom Androidu pre Google, je podobne ako vyhľadávač, Gmail a iné bezplatné služby, získať čo najväčší dosah na používateľov. Pri 1,6 miliardy aktívnych používateľov, s veľkým rastovým potenciálom sa jedná o naozaj obrovský dosah. Všetko to nakoniec vedie ku hlavnému príjmu spoločnosti Google – ku reklame. Vzhľadom na jedinečný dosah a takisto aj podrobné informácie o používateľoch dokáže

Google presne cieľiť reklamu na konkrétne skupiny ľudí.

Okrem reklamy je prínosom Androidu pre Google aj obchod s aplikáciami Google Play. Tu súťaží so svojim najväčším konkurentom App Store spoločnosti Apple. Google aj Apple si zo všetkých transakcií cez tieto obchody s aplikáciami berú 30%-ný podiel. To znamená, že všetky nákupy platených aplikácií cez Google Play alebo cez App Store a takisto aj nákupy užívateľov v rámci aplikácií, ktoré sú ponúkané v týchto obchodoch podliehajú 30%-nému podielu. Tržby z týchto transakcií v roku 2016 boli podľa spoločnosti App Annie zhruba 51 miliárd USD. Z toho 34 mld. prislúchalo App Store spoločnosti Apple a 17 mld. Google Play. Tržby App Store boli teda až dvojnásobne vyššie ako

Tabuľka 1: Predaj smartfónov v Číne v miliónoch kusov

Výrobca	2016 predaj	2016 trhoví podiel	2015 predaj	2015 trhoví podiel	Medziročný rast predaja
OPPO	78,4	16,78%	35,3	8,21%	122,10%
Huawei	76,6	16,39%	62,9	14,63%	21,78%
vivo	69,2	14,81%	35,1	8,16%	97,15%
Apple	44,9	9,61%	58,4	13,58%	-23,12%
Xiaomi	41,5	8,88%	64,9	15,09%	-36,06%
Iné	156,7	33,53%	173,4	40,33%	-9,63%
Spolu	467,3	100%	430	100%	8,67%

Tabuľka 2: Tržby a počet stiahnutí v obchodoch s aplikáciami podľa spoločnosti App Annie

	Tržby (v mld. USD)		Počet stiahnutí (v mld.)		Tržby na jedno stiahnutie	
	App Store	Google Play	App Store	Google Play	App Store	Google Play
2016	34	17	29	63	\$ 1,17	\$ 0,27
2017 (predikcia)	40	21	30	114	\$ 1,33	\$ 0,18
2021 (predikcia)	60	42	42	196	\$ 1,43	\$ 0,21

tržby Google play, a to aj napriek skutočnosti, že počet stiahnutých aplikácií cez Google Play bol 63 miliárd a cez App Store len 29 miliárd. Na jedno stiahnutie v App Store teda pripadali tržby 1,17 USD zatiaľ čo v prípade Google Play to bolo len 0,27 USD. Dôvodom takéhoto rozdielu medzi tržbami je skutočnosť, že používateľ App Store a teda vlastník iPhone väčšinou disponuje vyšším príjmom/bohatstvom (keďže väčšina používateľov iPhone pochádza z USA, Európy alebo bohatšej vrstvy obyvateľstva Číny) a teda viac využíva platené aplikácie resp. služby v rámci týchto aplikácií. Naopak veľká časť používateľov Google Play (a teda Androidu) pochádza z rozvinutých krajín resp. z menej bohatších vrstiev a preto uprednostňujú bezplatné aplikácie. Tu samozrejme Android takisto generuje príjem, a to cez reklamy, no konkrétne čísla Google nezverejňuje.

Aplikácie sa v poslednej dobe stali celkom atraktívnym spôsobom generácie príjmov nie len pre Google ale aj pre vývojárske firmy alebo jednotlivcov, ktorým tento trh umožňuje preraziť s dobrým nápadom. Umiestnenie aplikácie do obchodu je pre vývojárov bezplatné a veľmi dobrou príležitosťou naosťro vyskúšať, či sa aplikácia na trhu ujme. Vývojár pritom nemá príjmy len prostredníctvom transakcií v aplikácií alebo kúpy samotnej aplikácie ale aj cez reklamu. Mnoho vývojárov preto svoje aplikácie ponúka bezplatne, pretože tak majú (najmä v prípade Androidu) väčšiu šancu získať popularitu a cez reklamu môžu vygenerovať omnoho

vyššie príjmy ako keby ponúkali platenú aplikáciu s menším počtom užívateľov.

Najväčšiu časť príjmov generujú hry. V prípade App Store sa jedná zhruba o 75% príjmov (zvyšných 25% tvorila najmä hudba a video streaming) a v prípade Google Play o zhruba 90%. Čo sa príjmov z aplikácií podľa pôvodu týka, v minulosti bola drvivá väčšina tvorená nákupom samotných aplikácií. V súčasnosti sa viac do popredia dostávajú mikrotransakcie v rámci aplikácií. V roku 2017 sa očakáva, že zhruba 50% všetkých príjmov generovaných cez aplikácie budú tvoriť tieto mikrotransakcie. Takýto obchodný model nazývaný „freemium“ v poslednej dobe rastie na popularite a jeho príkladom sú najpopulárnejšie hry na smartfónoch ako Clash of Clans, Candy Crush Saga alebo Pokemon GO.

Trhu s hrami na smartfónoch dominujú najmä fínska spoločnosť Supercell a britská spoločnosť King. Supercell má na trhu momentálne len 5 hier, no v roku 2016 dokázali generovať tržby vo výške 2,3 miliárd USD. Tieto tržby pochádzali najmä z hier Clash of Clans a Clash Royale, ktoré sa radia medzi hry s najväčšími tržbami na trhu. Spoločnosť Supercell je spoločnosť s len 230 zamestnancami no aj napriek tomu zožala za posledné 3-4 roky obrovský úspech. Zaujímalo sa o ňu čínsky mediálny gigant Tencent, ktorý v roku 2016 kúpil za 8,6 miliardy USD 84%-ný podiel v Supercell. Spoločnosť King je väčší developer s zhruba 665 zamestnancami (údaj z roku 2014) a vyše 15 hrami. V roku 2016 dosiahol tržby 1,59 mld. USD a jeho najväčší zdroj

príjmu bola známa hra Candy Crush Saga. Spoločnosť King zas v roku 2016 kúpil známy developer hier Activision-Blizzard za 5,9 miliardy USD. V roku 2016 sa medzi týchto gigantov zaradila aj spoločnosť Niantic, ktorá na trh prišla s trhákom Pokemon GO, a prostredníctvom tejto hry dosiahla tržby 950 mil. USD. Okrem hier boli v roku 2016 najlepšie zarábajúcimi aplikáciami obchod s hudbou Spotify, aplikácia Line (chatovanie a hovory) a Netflix. Netflix sa stal najlepšie zarábajúcou, nehernou aplikáciou v prvom kvartáli s tržbami 133 miliónov USD. Práve aplikácie ako Netflix, Hulu alebo HBO NOW, ktoré streamujú filmy a seriály v poslednej dobe rýchlo naberajú na popularite.

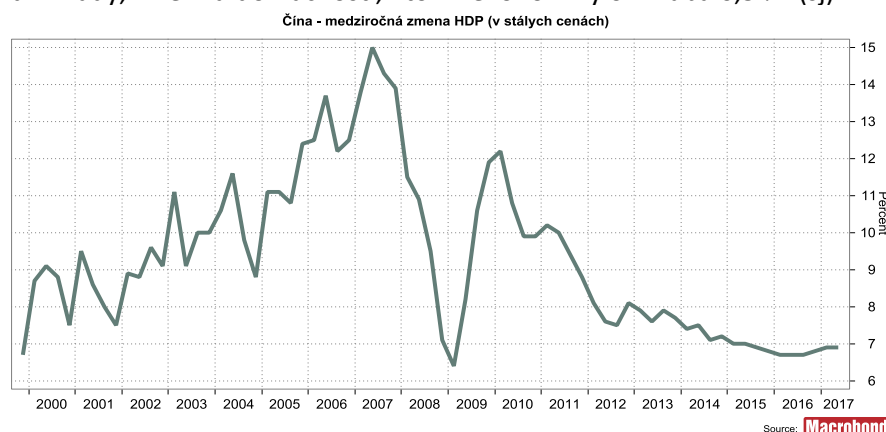
Smartfóny sa teda za posledných 5-7 rokov katapultovali na prvé miesto najpredávanejších technických zariadení, a to nie len na rozvinutých trhoch. Takýto prudký rozvoj umožnil najmä konkurenčný boj a investície do výskumu, ktorého výsledkom bol vznik lacnejších modelov smartfónov a nimi umožnená expanzia na rozvíjajúce sa trhy. So smartfónmi prišlo mnoho iných obchodných príležitostí ako reklama spojená s väčším dosahom na ľudí alebo aplikácie. Firmy, ktoré sa na trhu so smartfónmi dokázali presadiť majú v budúcnosti vydláždenú cestu k úspechu, keďže sa jedná o veľmi rýchlo rozvíjajúci sa trh, ktorý ešte stále má veľkú kapacitu rastu. Jedná sa však aj o vysoko konkurenčný trh, a preto na presadenie s ním a uchovaní si svojej pozície sú potrebné neustále investície do inovácií. (rb)

Čína za druhý štvrťrok vykázala 6,9 % rast HDP

Čína znížila svoj cieľ pre hospodársky rast v tomto roku na 6,5 % po tom, ako čínska ekonomika vlani expandovala o 6,7 %, čo bol jej najslabší výkon za posledné štvrtstoročie. Medziročne čínska ekonomika v druhom štvrťroku vzrástla o 6,9 %, čo prekonal odhad, keďže sa očakával rast na úrovni 6,8 %. Tempo medziročného rastu sa tak oproti prvému kvartálu nezmenilo. Oproti druhému kvartálu 2016 sa tempo rastu zrýchlilo o 1,7 %, HDP pre terciárny sektor (služby) vzrástol o 7,7 %, čím prekonal aj primárny (3,5 %) a sekundárny sektor (6,4 %) národného hospodárstva. Priemyselná produkcia v júni medziročne vzrástla o 7,6 %. Tržby v maloobchode sa zvýšili o 11 % oproti júnu minulého roka. HDP Číny je 11 199,15 miliárd USD v bežných cenách. Ázijskú ekonomiku ťahali

v minulosti investície (v prvom polroku vzrástli o 8,6 %, čo je o 0,6 % menej ako v prvom štvrťroku), ktoré ale spôsobovali väčšie zadlženie krajiny. Obavy pred možnou finančnou krízou podnietili Peking, aby to zastavil. Čína zároveň pokračuje v sprísňovaní kontroly na poskytovanie bankových úverov, cieľom je znížiť zadlženosť v krajine. Celkový dlh vlády, firiem a domácností, kto-

rý bol pred krízou na úrovni približne 170 % HDP sa dnes vyšplhal na viac ako 260 % HDP. Napriek vysokému dlhu medzinárodná ratingová agentúra Fitch potvrdila ratingové hodnotenie Číny A+. Predpokladá sa, že čínska ekonomika sa ešte spomalí, z dôvodu narastajúceho dlhu, takže by mala do konca roku splniť svoj cieľ, ktorým je posilnenie ekonomiky o zhruba 6,5 %. (sj)

Technologický giganti valcujú okolie

Prítomnosť technologických firiem v Silicon Valley spôsobuje bytovú krízu, keď sa ceny nehnuteľností po príchode Facebooku, Googlu, Apple ako aj iných veľkých firiem výrazne zvýšili. Od roku 2010 sa v oblasti San Francisco Bay vytvorilo viac ako 640 000 pracovných miest, pričom trh s realitami na tento dopyt nedokázal reagovať. Priemerný nájom sa tak vyšplhal na úroveň približne 3350 dolárov mesačne. Cena priemerného domu sa za dva roky zvýšila z 530 000 na 880 000 dolárov. Ceny nehnuteľností a celkový život v oblasti sa tak stal pre pracovníkov menších organizácií s nízkymi príjmami neprístupný. Spoločnosť Facebook začala svojim pracovníkom ponúkať 10 000 dolárový bonus za

nasťahovanie sa do oblastí bližších ku centrále, čo vyvolalo vlnu kritiky. Spoločnosť však ďalej na situáciu reagovala predložením plánu o vytvorení vlastnej dediny s obydliami a celkovou občianskou vybavenosťou. Spoločnosti Google či Facebook však nepriniesli iba zmeny v cenách nehnuteľností. Asociácia News Media Alliance, ktorá združuje takmer dvetisíc online médií v Severnej Amerike (zahŕňajú aj New York Times či Wall Street Journal) sa snaží o rokovania týkajúce sa lepšej ochrany autorských práv, podporu pre predplatné obsahu, ako aj férovejšie delenie tržieb a dát. Facebook a Google totiž znížili ceny za reklamu a zlepšili možnosti cielenia reklamy,

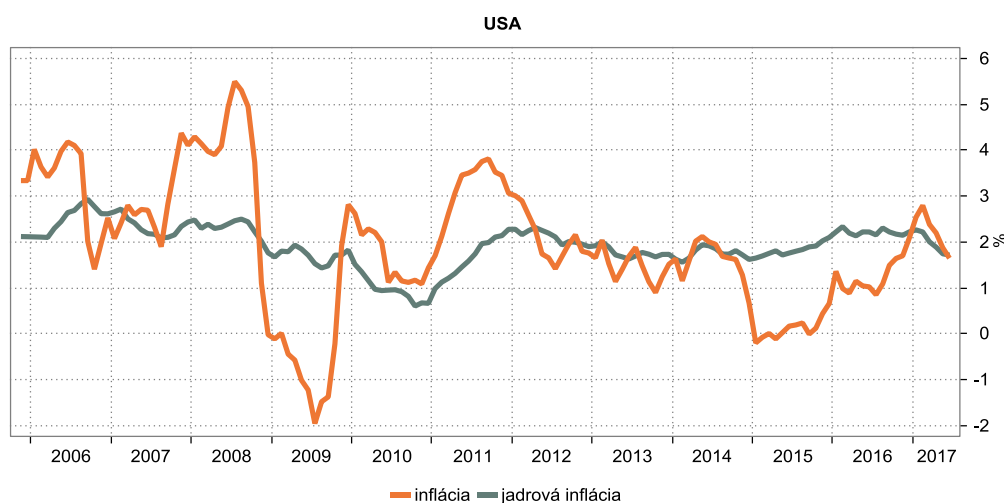
čím si pritiahli veľkú časť trhu s online reklamou, čím ešte viac znížili % zostávajúceho trhu s online reklamou pre tradičné aj nové médiá. Taktiež, vydavatelia vynakladajú obrovské náklady na vytváranie obsahu, ktorý prináša väčšie tržby firmám Google a Facebook. Používatelia totiž častokrát ani neregistrujú médiá, z ktorých správa pochádza. Taktiež musí seriózne spravodajstvo bojovať s falošnými správami kolujúcimi po sociálnych sieťach. Možno predpokladať, že spoločnosti podstúpia niektoré kroky pre zlepšenie situácie a udržanie dobrého imidžu, avšak naďalej budú držať moc vo svojich rukách. (zt)

FED naďalej plánuje zvyšovanie úrokových sadzieb

Americká centrálna banka naďalej plánuje postupné zvyšovanie úrokových sadzieb. Súčasne plánuje zredukovať nákup amerických dlhopisov. Tieto plány sú odrazom rastu ekonomiky, ako aj rastu zamestnanosti v USA, či bývalej vysokej hladiny inflácie. Tá ešte vo februári 2017 dosahovala 2,8%, v mesiaci máj už dosahovala 1,87%. Ďalšie zníženie inflácie je nežiadúce, nakoľko sa vzdáľuje od ideálnych 2%. Úroková miera by napriek tomu mala behom tohto roku stúpnuť ešte raz. Hladina inflácie je teda zdrojom neistoty, tak ako ďalšie kroky na ekonomickom poli podniknuté Donaldom Trumpom. Stratégiou centrálnej banky je udržanie rastu hospodárstva prostredníctvom kvantitatívneho uťahovania, pričom verí, že eko-

nomika toto uťahovanie vydrží a že ďalší rast zamestnanosti podporí zvyšovanie miezd a následne aj cien, čo bude mať za následok zvýšenie inflácie. Zníženie úrokovej sadzby je teda v najbližších časoch nepravdepodobné, a to aj preto, že prípadný pokus o zvýšenie inflácie prostredníctvom zníženia úrokových sadzieb by sa pri vysokej

miere zamestnanosti premietol predovšetkým v zlých investíciách, čo by poškodilo rovnováhu na trhu. Možno však predpokladať, že trh bude na zvyšovanie zamestnanosti skôr či neskôr reagovať aj zvyšujúcou sa infláciou. (zt)

Source: **Macrobond**

Využívanie solárnej energie v Indii

S 1,3 miliardami ľudí je India tretia najväčšia krajina v spotrebe elektriny vo svete. Napriek tomu, 240 miliónov ľudí stále nemá legálne pripojenie elektrickej energie. Milióny ľudí vo vidieckych oblastiach nemajú prístup k energii vo svojich domoch a pracoviskách, preto dopyt po elektrickej energii rastie rovnakým tempom ako v Nemecku alebo Francúzku. India v súčasnosti používa osem krát viac elektriny ako v roku 1970. V roku 2014 bola spotreba elektriny 804,71 kWh na obyvateľa, kým v roku 1971 to bolo 97,99 kWh na obyvateľa. V Indii sú na výrobu elektrickej energie používané ako zdroje uhlie, obnoviteľné zdroje, plyn, jadrové elektrárne a ropa. V roku 2014 sa na výrobu elektrickej energie použili obnoviteľné zdroje vo výške 15,4 % z celkového množstva zdrojov, plyn

vo výške 4,9 %, jadrové zdroje vo výške 2,8 % a ropa 1,8 % z celkového množstva zdrojov. Najviac sa elektrická energia vyrába prostredníctvom uhlia, až 75,1 %. India sa chce zamerať práve na obnoviteľné zdroje energie, keďže je jednou z krajín, ktoré sa hlásia k ochrane životného prostredia a boju proti klimatickým zmenám. Solárna energia, ktorú chce India využívať, by mala obyvateľom dodávať energie nonstop 24/7 do roku 2030. Svetová banka sa zaviazala podporovať Indiu v jej plánoch so solárnou energiou. Podporí ju poskytnutím 1 miliardy USD. Jedným z cieľov projektu je aj umiestniť solárne panely na strechy budov v krajine. Do roku 2040 budú strešné solárne panely predstavovať 5 % elektrickej energie Indie. To spolu s rastom ďalších obnoviteľných

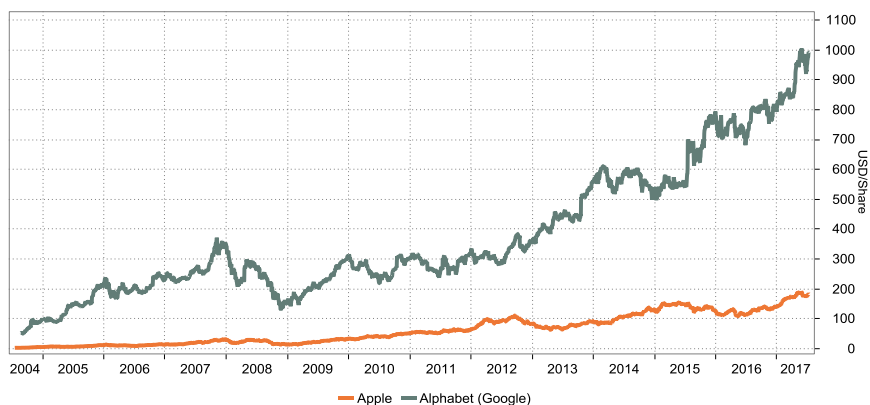
zdrojov zníži potrebu pre existenciu uhoľných a plynových elektrární. Svetová banka taktiež spolupracuje s Indiou na výstavbe solárnych parkov a skladovaní solárnej energie. Prednedávnom krajina upustila od plánov na inštaláciu 14 GW uhoľných elektrární. Jedným z dôvodov bola aj ľahšia cenová dostupnosť pre solárne panely. Náklady na elektrickú energiu zo solárnych fotovoltaických zariadení sú v súčasnosti štvrtinu z toho, čo boli v roku 2009. Vo svojich aukciách dosiahla rekordne nízky cieľ 2,44 INR na 1 kWh na elektrinu generovanú slnečnými panelmi (t. j. 0,04 USD za jednotku). V Indii by mala byť do roku 2021 lacnejšia solárna energia ako uhoľné zdroje energie. (sj)

Ako rozdeľuje zisk Apple či Google?

Najnovší vývoj udalostí v spoločnostiach Apple a Google ukazuje, kam sa môže vydať kapitalizmus nového tisícročia. Google zarába obrovské sumy podobne ako Apple. Kým ale Apple vypláca akcionárom asi 72% prevádzkových ziskov, Google len 6%. Základná otázka dnešného kapitalizmu pravdepodobne znie: Čo by mali firmy robiť s peniazmi, ktoré generujú? A obe spomínané spoločnosti na ňu zodpovedajú úplne rozdielnym spôsobom. Pre moderný kapitalizmus je typické, že funkcia vlastníkov spoločnosti a ich manažmentu sú oddelené. Stručne povedané, vlastníci nie sú vo vedení firmy a jej manažment zverili niekomu inému. To vytvára známy problém - záujmy manažmentu a vlastníkov sa totiž môžu líšiť. Apple sa rozhodol, že hlavné slovo budú mať investori, a to uvedený problém rieši pomerne dobre. Manažment totiž nemá tak voľné ruky a nemôže utrácať peniaze na lákavé projekty. Namiesto toho musí konať disciplinovane a svoje kroky vysvetľovať veľkým inštitucionálnym investorom. Tí môžu rýchlo zasiahnuť, ak by sa niekto z

vedenia firmy snažil konať skôr vo svojom záujme ako v záujme spoločnosti. Zástancovia modelu, ktorý funguje v Google, ale poukazujú na iný potenciálny problém: Investori sa nemusia dostatočne starať o dlhodobý rozvoj spoločnosti. Napríklad hedge fondy, ktoré tlačili Apple do vyššej výplaty dividend, sú známe svojim krátkodobým uvažovaním. Zaujímajú ich rýchle ziskové investície a nie dlhodobá návratnosť, ktorá je kľúčová napríklad pre dôchodkové fondy. Títo krátkodobí investori by podľa zástancov modelu Google mohli spoločnosť zruinovať tým, že ich zaujíma len horizont niekoľkých týždňov či mesiacov. Ešte niekoľko rokov pravdepodob-

ne nebude jasné, či lepšiu stratégiu zvolil Google alebo Apple. Ich voľba sa však nepremietne len do akciového trhu. Pocítime ju my všetci. Ak peniaze rozdeľuje manažment, ťaží zo znalostí a sily celej firmy, ale môže prepadnúť spomínanému pokúšaniu sledovať hlavne svoje záujmy. Ak peniaze rozdeľujú investori a trh, môže sa im ponúkať širší rozsah možností, ale nie je tu taká hlboká znalosť a zázemie konkrétnej spoločnosti. K tomu sa môžu pridať spomínané krátkodobé ciele. Dominantným modelom bol v histórii ten, ku ktorému sa priklonil Apple. (mr)

Source: **Macrobond**

Obavy amerických farmárov zo zmien v dohode o voľnom obchode

Spojené štáty, Mexiko a Kanada by o niekoľko týždňov mali začať rokovania o zmenách v Severoamerickej dohode o voľnom obchode známej pod označením NAFTA. Americký prezident Donald Trump považuje NAFTA za „najhoršiu obchodnú dohodu v histórii“. Americkým farmárom 23-ročná dohoda zaručuje prístup na lukratívne trhy Mexika a Kanady. Tie sa v súčasnosti na americkom agroexporte podieľajú vyše 25 %. Farmári sa obávajú, že práve tento v súčasnosti istý prístup môže padnúť za obeť pri vyjednávaní lepších podmienok pre americké výrobné podniky. Navyše, už len fakt, že diskusie o zmenách v NAFTA môžu trvať dlhší čas a termín ich ukončenia nie je známy, môže dotlačiť

Mexiko k tomu, že začne hľadať nových dodávateľov obilia, hovädzieho a bravčového mäsa či mliečnych výrobkov. Pritom práve Mexiko sa pre amerických farmárov stalo ešte dôležitejším trhom po tom, ako Trump rozhodol o odchode USA z dohody o Transpacifickom partnerstve. Od toho si farmári z USA sľubovali prístup na nové trhy. Môže však nastať aj scenár, keď niektoré sektory americkej ekonomiky získajú po prehodnotení NAFTA lepšie podmienky, ale možné je, že to bude za cenu opätovného zavedenia ciel pre agroprodukty. Viac než 130 organizácií a firiem z agrosektora pravidelne upozorňuje na riziká prehodnocovania dohody o voľnom obchode pre amerických

farmárov. Znepokojení sú aj producenti bavlny a obchodníci s touto komoditou. V polovici júna varovali, že akékoľvek oslabenie dohody NAFTA môže ohroziť tento priemysel a 125 000 pracovných miest v USA. Farmári zároveň čakajú na to, čo bude od Washingtonu za požadované ústupky chcieť Mexiko. V roku 1994, keď dohoda NAFTA vstúpila do platnosti, predstavoval objem vývozu agroproduktov zo Spojených štátov do Mexika okolo 4 miliárd USD. Tento rok sa očakáva, že to bude približne 18,5 miliardy USD. Ak sa pripočíta Kanada, hodnota vývozu sa odhaduje zhruba na 40 miliárd USD. Oproti roku 1994 to predstavuje štvornásobok. (mr)

Španielske a talianske banky v kríze

Piata najväčšia španielska banka Banco Popular sa na začiatku júla dostala do kritického stavu. Banka vykázala stratu 3,6 mld. € za rok 2016 a za jediný týždeň na madridskej burze zaznamenala pokles kapitalizácie z 2,7 mld. € na 1,4 mld. €. ECB ju vyhlásila za zlyhávajúcu kvôli jej klesajúcim hotovostným rezervám a výraznému zhoršeniu likvidity, a tak by nebola schopná splácať svoje záväzky. Jednotná rezolučná rada tak vynútila jej predaj. Odkúpila ju banka Santander za 7 mld. €. Straty zasiahli iba akcionárov a veriteľov banky. Klienti banky neboli ohrození, nakoľko ECB zaručila ich ochranu do výšky vkladov 100 000 €. Táto fúzia prinesie banke Santander približne 20 miliónov zákazníkov po celom svete a 20%

podiel na španielskom trhu úverov. Banco Popular už dlhú dobu bojovala s následkami španielskej realitnej krízy a zlých úverov vo svojich portfóliách. Na riešenie kapitálových nedostatkov využije nový majiteľ banky Santander vydanie nových akcií. Pri záchrane Banco Popular sa ako pri prvej banke uplatnil nový mechanizmus EU pre nakladanie s problémovými bankami prijatý po finančnej kríze. Opatrenia spôsobia akcionárom a držiteľom dlhopisov straty, zaručia však bezpečnosť vkladov a kontinuitu obchodnej činnosti banky. V Taliansku na konci júna skolabovali banky Veneto Banca a Banca Popolare di Vicenza. Obe banky boli zaťažené množstvom zlých úverov a bojovali s odlivom vkladov. Záchrana prebehne

tak, že banky budú rozdelené na dobré a zlé časti. Zdravé aktíva odkúpi za 1 euro banka Intesa Sao-paolo, ktorá dostane od štátu 5,2 miliardy eur na posilnenie svojho kapitálu a v prípade vzniku problémov. Zlé aktíva budú zlikvidované (úvery po dátume splatnosti, vysoko rizikové úvery, podradené dlhopisy), na čo Taliansko vyhradilo 12 miliárd eur garancií. Túto stratu budú znášať prevažne akcionári banky. Záchrana týchto bánk nebude podľa európskych pravidiel ako pri španielskej banke Banco Popular, ale podľa talianskych. Rezolučná rada rozhodla, že banky s iba 2% podielom na bilancii talianskeho bankového sektora nepredstavujú systémovú hrozbu a nemusia sa riadiť európskymi pravidlami. (sj)

Odbyt počítačov v druhom štvrtroku 2017

Celosvetový odbyt osobných počítačov sa medziročne znížil v druhom štvrtroku 2017 o 4,3 % z 63,9 milióna na 61,1 milióna prístrojov. Prvú pozíciu v druhom štvrtroku získala spoločnosť HP Inc. s odbytom 12,7 milióna kusov, ktorý medziročne vzrástol o 3,3 %. Podiel na trhu spoločnosti v druhom štvrtroku predstavoval 20,8 %. Na druhej priečke je spoločnosť Lenovo, s odbytom 12,2 milióna kusov,

medziročne tak odbyt Lenova klesol o 8,4 %. Podiel na trhu spoločnosti predstavuje 19,9 %. Tretiu pozíciu si udržiava spoločnosť Dell s 15,6 % podielom na trhu, ktorý predal 9,5 milióna kusov prístrojov. Ďalej nasledujú spoločnosti Apple, Asus a Acer Group. Najvyšší medziročný nárast odbytu zaznamenala spoločnosť HP o 3,3 %, naopak odbyt najviac klesol spoločnosti Acer Group, až o 12,5 % oproti druhému kvartá-

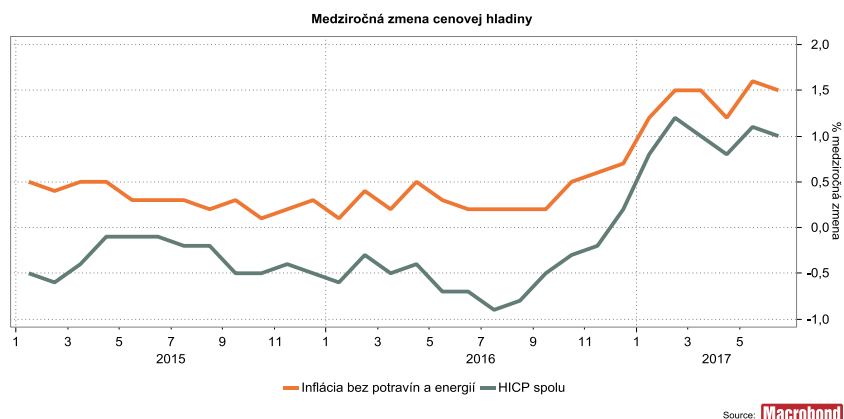
lu minulého roku. Znížený odbyt súvisí aj s rastom cien počítačov, ktorý bol spôsobený nedostatkom niektorých komponentov. Výrobcovia dielov teda zvýšili ceny rôznych častí, vrátane SSD a LCD, aby vyvážili dopyt a ponuku. Rovnako tak sa zvyšuje konkurencia v podobe tabletov a smartfónov, ktoré na bežné používanie plne nahrádzajú klasické počítače. (sj)

Inflácia na Slovensku za jún

Medziročná miera inflácie meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien dosiahla 1 %. Medzimesačne ceny v júni stagnovali, zatiaľ čo v máji oproti aprílu rástli o 0,3 %. Spotrebiteľské ceny sa úhrnom zvýšili oproti rovnakému obdobiu minulého roka medziročne o 1 %, z toho sa znižovali iba ceny odevov a obuvi o 0,4 % a ceny bývania, vody, elektriny, plynu a iných palív o 2,8 %. Najvýraznejšie sa zvýšili ceny potravín a nealkoholických nápojov o 3,5 %,

v zdravotníctve o 2,7 %, zvyšovali sa aj ceny v hotelierstve, kaviarňach

a reštauráciách o 2,2 %, v doprave o 2 %. (sj)

Vyšší zisk slovenského potravinářstva

Potravinářský priemysel SR (výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov) dosiahol v roku 2016 podľa predbežných údajov Štatistického úradu (ŠÚ) SR kladný výsledok hospodárenia pred zdanením vo výške 172,3 milióna eur. V roku 2015 zisk pred zdanením dosiahol konečnú výšku 104,5 milióna eur. Vyplýva to z tzv. zelenej správy Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV) SR za minulý rok. Celkové výnosy vlni predstavovali 4,257 miliardy eur, kým predvlni 4,253 miliardy eur. Vláňajšie náklady boli na hodnote 4,085 miliardy eur, predvlni boli vo výške 4,149 miliardy eur. Z hľadiska výroby výrobkov výberového súboru podnikov ŠÚ SR mali rozhodujúci podiel na produkcii potravinářských výrobkov podniky s 20 a viac zamestnancami (274 podnikov) s dosiahnutým kladným výsledkom

hospodárenia na úrovni 178,1 milióna eur, ktorý sa medziročne zvýšil o 23,5 milióna eur. Z celkového počtu podnikov ziskové podniky predstavovali 68,3 %. Najvyšší kladný výsledok hospodárenia dosiahol odbor výroby piva a sladu (44 miliónov eur), významnejšiu úroveň tiež odbor výroby pečiva a múčnych výrobkov (22 miliónov eur), vo výrobe nealkoholických nápojov s produkciou minerálnych a iných fľaškových vôd (14 miliónov eur), výroba mlynářských výrobkov a škrobových výrobkov (13 miliónov eur), výroba vína (12 miliónov eur) a výroba kakaa, čokolády a cukroviniek (11 miliónov eur). Ceny potravín v júni ďalej relatívne dynamicky rástli, medzimesačne o 0,3 %, pričom dynamika ich medziročného rastu ostala nezmenená na úrovni 3,5. Dynamicky sa opäť zvyšovali najmä ceny ovocia, mäsa a olejov a

tukov. Ceny ovocia tak druhý mesiac v rade vykazovali dvojcifernú dynamiku medziročného rastu, medziročný rast cien okolo 6 % vykazujú aj mäso a oleje a tuky a okolo 5,5 % aj mlieko, syry a vajcia, ktorých ceny však ostali v porovnaní s májom nezmenné. Na druhej strane, rast cien potravín spomaľuje aspoň lacnejšia zelenina. Ceny zeleniny sa totiž v júni znížili o 7,8 % a medziročne boli nižšie o približne 2 až 2,5 %. Keďže júnová inflácia naplnila očakávania, výhľad do budúcnosti nemeň. Medzimesačné zmeny cien budú mierne, ale z dôvodu bázičkého efektu sa odhaduje, že v lete bude inflácia na medziročnej úrovni rásť k úrovni 1,5 %, ku koncu roka môže mierne poklesnúť. Priemerná inflácia za rok 2017 by mala byť v okolí 1 % medziročne. (mr)

Insolventné firmy pribúdajú

Počet firiem ocitajúcich sa v platobnej neschopnosti klesá celosvetovo už len veľmi pomaly. Budúci rok možno očakávať zvrät a insolvenzie začnú rásť. Insolvenzie na Slovensku by však mali ešte v tomto roku klesať výraznejšie. Spoločnosť Euler Hermes, podnikajúca v oblasti poisťovania pohľadávok, mapovala ukazovateľ insolvenzie v 43 krajinách po celom svete. Výsledky štúdie ukazujú, že platobná neschopnosť firiem bude v aktuálnom roku klesať už len veľmi pomaly, a to o 1%. V budúcom roku už experti očakávajú zvrät a predpokladajú nárast počtu firiem, ktoré zaznamenajú finančné problémy a dostanú sa do platobnej neschopnosti. Trend v posledných rokoch bol pritom opačný. Dochádzalo celosvetovo k výraznejšiemu znižovaniu insolvenzií: o 13,6% v roku 2014, o 8,4% v roku 2015 a o 4% v roku 2016. Ukazuje sa, že roky poklesu, resp.

stability sú už minulosťou. Ďalej možno skôr očakávať prudké výkyvy na jednotlivých regionálnych trhoch, ale aj celosvetovo. Závažné je tiež zistenie, že v prípade 20 zo sledovaných krajín sa pre rok 2017 očakáva, že budú mať viac firiem v platobnej neschopnosti, ako bol ich priemer v predkrízovom roku 2008. Spoločnosť vo svojej štúdii ďalej zaznamenala, že celosvetovo až 74 spoločností s ročným obrátom viac ako 50 miliónov eur sa stalo insolventnými v prvých mesiacoch tohto roka. Kumulatívny obrát týchto spoločností experti vyčíslili na 19,1 miliardy eur, čo predstavuje nárast o 34%. Zatiaľ čo v Spojených štátoch sa vyskytlo len osem z nich, Európa zaznamenala najväčší nárast počtu veľkých insolvenzií. Viac ako tretina (25 z 74) celosvetových veľkých insolvenzií v 1. štvrtroku bola lokalizovaná v Európe. Je priam nevyhnutné, aby si spoloč-

nosti začali uvedomovať hrozbu domino efektu, ktorý môžu tieto veľké insolvenzie spôsobiť. Do vážnych problémov by sa tak mohli dostať najmä firmy v rámci dodávateľského reťazca. Napríklad maloobchodné bankroty v USA a Spojenom kráľovstve by mohli ovplyvniť elektroniku, výrobu a textilný priemysel na celom svete. (mr)

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

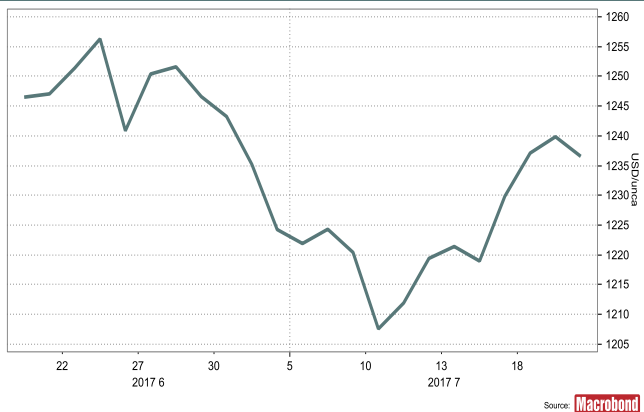
EUR/USD

EUR/CZK

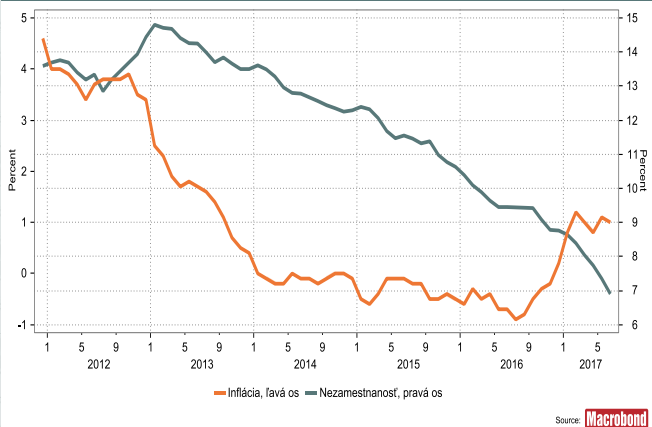
ZLATO

ROPA

SLOVENSKO

ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POLSKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- Čínska technologická firma Xiaomi plánuje do troch rokov expandovať do sveta dvetisíc kamenných značkových predajní, vrátane Slovenska. Firma Xiaomi sa venuje produkcii širokej ponuky elektroniky počnúc od outdoorových kamier, mobilných telefónov, až po čističky vzduchu. Snaží sa pritom dokázať, že aj čínska značka vie robiť kvalitné produkty za lákavú cenu. Doteraz sa Xiaomi rozširovala na európskom trhu predovšetkým prostredníctvom e-shopu, kde však neponúkali všetky svoje produkty. Expandovaním a otvorením kamenných predajní značka reaguje na stále zväčšujúci sa konkurenčný boj.
- Spoločnosť Tesla vybuduje najväčší batériový systém na svete. Z obnoviteľných zdrojov by mal dokázať elektrinou zabezpečiť okolo 30 000 domácností. Dopyt po systéme pochádza zo strany austrálskej vlády, ktorá po ničivých septembrových silných búrках vyhlásila tender na zabezpečenie elektrickej energie v prípade podobnej pohromy. Búrka vtedy zničila elektrickú rozvodnú sieť v mnohých oblastiach. Bez elektriny zostalo viac ako 1,7 milióna ľudí. Elon Musk, šéf spoločnosti Tesla pritom prisľúbil, že zariadenie spoločnosť stihne postaviť za 100 dní odo dňa podpísania zmluvy, v opačnom prípade ho postaví zadarmo.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin, Bruchánik Rudolf
Medvecová Miroslava
Repa Matúš, Jánošíková Slávka
Tirpáková Zuzana

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT